

ZN.5183.40.2023.MA

GN. 4120.01.1.2024.AZ

Szczecin, dnia 30 listopada 2023r.

URZĄD GMINY W BROJCACH

WYSTAWIŁO

06.11.2023

L. dz.

Podpis

GRUDZIEŃ
Gmina Brojce
ul. Długa 48
72-304 Brojce

W odpowiedzi na pismo znak: OR.033.87.2023.MZ z dn. 26.10.2023r. w sprawie planowanego uporządkowania parku położonego w miejscowości Strzykocin w Gminie Brojce, Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków przekazuje następujące uwagi:

- 1) teren 25/10 obr. Strzykocin gm. Brojce objęty jest ochroną konserwatorską pod numerem A-1715 na podstawie decyzji znak: KL.I.5340/28/82 o wpisie do rejestru zabytków jako park dworski;
- 2) przedmiotowy teren, zgodnie z uzasadnieniem decyzji o wpisie do rejestru zabytków, stanowi teren dawnego zespołu dworsko-parkowego, w skład którego wchodził dwór i park;
- 3) planowane prace na terenie parku wymagają uzyskania pozwoleń konserwatorskich oraz powinny zapewniać zachowanie integralności granic dawnego parku dworskiego oraz być poprzedzone wykonaniem analiz i badań historycznych;
- 4) aktualna inwentaryzacja istniejącej zieleni zabytku stanowi podstawowe źródło wiedzy o stanie zachowania historycznej zieleni zabytku oraz powinna być wykonana na zaktualizowanej mapie geodezyjnej, a także zawierać charakterystykę fitosanitarną szaty roślinnej oraz określać zasób zabytkowej zieleni, a w tym ewentualne relikty w postaci karp;
- 5) inwentaryzacja oraz wykonane na jej podstawie analizy służą rozpoznaniu stopnia zachowania historycznego układu przestrzennego oraz kompozycji parku, substancji zabytku (zieleni, ukształtowania terenu, układu alejowego, elementów architektonicznych) oraz jej składu gatunkowego, wskazane jest przeprowadzenie kwerendy bibliograficznej i archiwalnej na podstawie dostępnych źródeł historycznych;
- 6) przed przystąpieniem do planowanego zamierzenia, zalecane jest przeprowadzenie analiz oraz badań dotyczących faz rozwojowych obiektu i powstałych przekształceń, uwzględniających m.in. badania dendrochronologiczne i analizę wiekową drzewostanu historycznego, analizę historycznego składu gatunkowego, analizę powiązań elementów przestrzennych i form architektonicznych z otaczającym krajobrazem oraz ocenę zagrożeń;
- 7) przeprowadzone dokładne analizy stanu istniejącego i historycznego zabytku oraz kwerenda historyczna powinny być podstawą do zdefiniowania zachowanego zasobu zabytkowego i jego waloryzacji, co stanowi podstawę do wprowadzenia ewentualnych zmian w obecnym układzie przestrzennym i kompozycyjnym parku,

- 8) ruiny dworu stanowią relikwiant pierwotnego układu przestrzennego oraz jego materialne świadectwo, w związku z czym zaleca się pozostawienie fundamentów dawnego dworu wraz z murami, ich zabezpieczenie oraz adaptację w ramach rewitalizacji parku;
- 9) wykazany w inwentaryzacji posusz drzew, powstały w wyniku działalności patogenów grzybowych i szkodników owadów (np. opieńka, rodzina kornikowatych) powinien być natychmiast usunięty, celem ograniczenia rozprzestrzeniania się z wdrożeniem zapobiegawczych działań profilaktycznych;
- 10) starodrzew stanowiący substancję zabytkową, powinien być ujęty w wykazie zasobu zabytkowego cennego drzewostanu parkowego oraz oznaczony geodezyjnie z ustaleniem koniecznych prac konserwatorskich w jego obrębie;
- 11) obumarłe drzewa, stanowiące nasadzenia z pierwotnego układu przestrzennego parku, należy pozostawić w formie świadków (np. karpy lub słupy do określonej wysokości), a ubytek w zieleni powinien być zastąpiony przez młodsze pokolenie najbliższej rosnących drzew;
- 12) drzewa samoistnie rozprzestrzenione w wyniku sukcesji należy usuwać selektywnie z pozostawieniem kilku siewek w okolicy świadków kompozycji i rosnącego starodrzewu, a także w miejscach gdzie nie ma starodrzewu, natomiast historycznie stanowiły one przestrzeń zadrzewioną;
- 13) należy dążyć do zachowania lub odtworzenia struktury drzewostanu zawierającego drzewa w każdej grupie wiekowej, z wykształconym okrajkiem lub otuliną parku;
- 14) nie zaleca się wdrażania zabiegów w drzewostanie, prowadzących do odstonięcia pni drzew i ekspozycji na światło słoneczne skutkujących powstawaniem zgorzeli słonecznych;
- 15) posusz gałęziowy i konarowy, a także gałęzie nadłamane należy usuwać jedynie z przyczyn bezpieczeństwa, na podstawie projektu gospodarki drzewostanem oraz pod nadzorem dendrologicznym;
- 16) prowadzenie cięć w koronach dojrzałego drzewostanu stanowi interwencję, powinno mieć charakter okazjonalny oraz wynikać jedynie z potrzeb zmniejszających ryzyko w otoczeniu, a prowadzone cięcia nie mogą wpływać negatywnie na kondycję drzew oraz powodować ich uszkodzenia lub zniszczenia;
- 17) cięcia korygujące korony drzew mogą być prowadzone jedynie w przypadku stwierdzenia istotnych wad w budowie wymagających usunięcia gałęzi mechanicznie osłabionych lub martwych;
- 18) wszystkie cięcia w koronach powinny być podyktowane wyjątkowymi względami, mającymi na celu utrzymanie zrównoważonej i stabilnej budowy koron drzew lub poprawę bezpieczeństwa w sytuacjach uzasadnionych;
- 19) konieczność przeprowadzenia jakichkolwiek prac w koronach drzew powinna być wykazana w projekcie gospodarki drzewostanem, wykonanym przez specjalistę z dziedziny arborystyki konserwatorskiej oraz w ramach prowadzenia prac konserwatorskich;
- 20) w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się usuwanie żywych gałęzi drzew w zakresie nie przekraczającym 20% objętości korony w jednym nawrocie;
- 21) nie dopuszcza się prowadzenia cięć całkowicie usuwających żywe konary, chyba że prace te wymagają nadania należytego pokroju drzewom, przywrócenia statyki lub zapewnienia skrajni, a usuwane konary nie przekraczają średnicy 5 cm,

- 22) konieczność usunięcia żywych konarów drzew winna być szczegółowo udokumentowana i uzasadniona przez dendrologa lub arborystę, a także wynikać z przyczyn istotniejszych niż ich zachowanie;
- 23) nie dopuszcza się prowadzenia cięć wierzchołkowych, obniżających korony drzew, chyba że mają one charakter interwencyjny związany z przywróceniem statyki drzew, ściśle udokumentowany w opinii specjalistycznej;
- 24) prace pielęgnacyjne polegające na wykonaniu cięć w koronach drzew nie mogą wpływać negatywnie na statykę drzew, poprawa statyki drzew poprzez cięcia w koronach winna być uzasadniona w opinii specjalistycznej;
- 25) cięcia interwencyjne w koronach, związane z cechami budowy zwiększającymi ryzyko w otoczeniu, winny być prowadzone jedynie w uzasadnionych przypadkach, związanych z usunięciem bezpośredniego zagrożenia lub poprawą parametrów bezpieczeństwa, popartą opinią specjalistyczną i badaniami;
- 26) rewitalizacja parku powinna obejmować przeprowadzenie działań zmierzających do ograniczenia rozprzestrzeniania niepożądanych roślin zielnych i inwazyjnych oraz sprzyjających wytworzeniu runa parkowego;
- 27) możliwość usunięcia oficyny powinna być uzależniona od przeprowadzonych analiz historycznych oraz planowanego nowego zagospodarowania, nie jest wskazane usunięcie budynku celem pozostawienia wolnej przestrzeni pod samoistne zarastanie roślinnością;
- 28) planowane prace rewitalizacyjne powinny gwarantować zachowanie zabytku, jego zabezpieczenie oraz utrwalenie substancji zabytku, w tym takich elementów jak zieleń, ukształtowanie terenu, układ komunikacyjny i obiekty architektoniczne, a planowane zagospodarowanie terenu powinno licować z charakterem zabytkowym oraz dotychczasowym sposobem użytkowania;
- 29) planowana rewitalizacja powinna uwzględniać także wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych całego zabytku oraz przewidywać wykonanie prac konserwatorskich służących zabezpieczeniu zabytku;
- 30) dopuszcza się wymianę niehistorycznego ogrodzenia od strony drogi na elementy licujące z zabytkowym otoczeniem;
- 31) istniejąca lodownia wymaga opracowania programu prac konserwatorskich i ekspertyzy techniczno-budowlanej celem przeprowadzenia niezbędnych prac konserwatorskich;
- 32) dokumentacja projektowa powinna być sporządzona zgodnie ze standardami prowadzenia działań w zabytkowych parkach, ogrodach i innych formach zieleni komponowanej, wydanymi wraz z pismem DOZ.6521.14.2019.DJ z dnia 06 marca 2019 roku przez Generalnego Konserwatora Zabytków;
- 33) wszelkie wycinki drzew i krzewów na terenie zabytku wpisanego do rejestru jako forma komponowanej zieleni wymagają uzyskania dwóch pozwoleń wojewódzkiego konserwatora zabytków: na usunięcie drzew i krzewów na podstawie art. 83a ust.1 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023r. poz. 1336 ze zm.) oraz na prowadzenie prac konserwatorskich na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022r. poz. 840 ze zm.);
- 34) prace polegające na usunięciu drzew, o których mowa a art. 83f ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody, wymagają uzyskania pozwolenia na podejmowanie innych działań, mających wpływ na wygląd zabytku, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 11 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

- 35) rewitalizacja parku wymaga uzyskania pozwoleń konserwatorskich na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022r. poz. 840 ze zm.) na podstawie projektu rewitalizacji zabytku.

Jednocześnie informuje się, że rewitalizacja prowadzona na terenie parku wpisanego do rejestru zabytków, wymaga wyboru projektanta, wykonawcy i osób kierujących pracami spełniających wymagania zgodne z art. 37 b i c ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022r. poz. 840 ze zm.). Do przedmiotowego zabytku mają zastosowanie przepisy, z którymi można zapoznać się na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego konserwatora zabytków: www.wkz.szczecin.pl. Znajdują się na niej także wzory wniosków o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac w zabytku. Standardy konserwatorskie rekomendowane przez Generalnego Konserwatora Zabytków, dotyczące wykonania dokumentacji projektowej oraz ochrony drzew podczas prowadzenia robót w parkach, ogrodach i innych formach projektowanej zieleni, wpisanych do rejestru zabytków, dostępne na stronie NID: <https://nid.pl/zasoby/zasoby-standardy-postepowania/>.

Zachodniopomorski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

Tomasz Wolender

Otrzymują:

- 1) Adresat (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru);
- 2) a/a